

SAMMANFATTNINGAR AV LÄNDER: FINLAND

Havsplanering i Finland

Finlands havsplan 2030 godkändes i december 2020. Planen har utarbetats i delar i tre planeringsområden (Norra Bottenhavet, Kvarken och Bottenviken, Skärgårdshavet och Södra Bottenhavet samt Finska viken) och omfattar hela Finlands havsområde från kustlinjen till territorialvattnen och den ekonomiska zonen. Åtta landskapsförbund på kusten tillsammans med miljöministeriet ansvarar för planens förberedelse. Havsplanen är ett strategiskt dokument med en indirekt inverkan på planering genom en vägledande effekt på planerna i det finska systemet för planering av markanvändning. Dessutom uppstår påverkan från kopplingarna till andra politiska riktlinjer och strategier, regionala program och från att stödja målen för regionala utvecklingsprojekt och andra maritima förvaltnings-, bevarande- och restaureringsplaner. Havsplanen fastställer inga kvantitativa mål.

Den europeiska gröna given i Finlands Havsplan

1. Begränsning av klimatförändringarna

I den finska havsplanen beaktas begränsningen av klimatförändringen främst genom främjandet av havsbaserade vindkraftsparker och användningen av ny teknik och innovationer inom maritima sektorer. Visionen för 2030 om hållbar användning av marina områden förutser en övergång till ett koldioxidsnålt och resurseffektivt samhälle främst genom dessa metoder. Planens ambition är att förbättra verksamhetsmiljön för havsbaserad vindkraft genom att främja teman som statens roll och regionala markanvändningsplaner som stöd och vägledning av utvecklingen. Plankartan identifierar potentiella områden för utveckling av havsbaserad vindkraft. För att stödja energiomställningen i de maritima sektorerna och hamnarna lägger planen mål som stödjer användning av ny teknik samt forskning och innovation.

2. Anpassning till klimatförändringar

Klimatanpassning som begrepp används inte i den finska havsplanen, men det finns direkta och indirekta referenser till ämnet. En central åtgärd är identifieringen av betydande naturvärden som anses vara nyckelområden för tillhandahållande av ekosystemtjänster såsom skydd av kustområden i framtiden. Planen innehåller också många områden där inga strategiska mål har identifierats, vilket ger flexibilitet inför framtiden. För att uppnå målet om en god miljöstatus på lång sikt behövs ytterligare överväganden om hur man ska anpassa sig till klimatförändringarna. För att nå det långsiktiga målet om en god miljöstatus behöver man fundera ytterligare på hur man ska anpassa sig till klimatförändringarna.

3. Hållbar marin livsmedelsproduktion

Planen identifierar fiske och fiskodling som de viktigaste aktörerna inom hållbar fisk- och skaldjursproduktion i visionerna, målen och åtgärderna. Visionen identifierar dem som hållbara och klimatvänliga källor till mat i framtiden. Målen stöder ett hållbart fiske som har en positiv inverkan på havsmiljöns tillstånd och fiskeyrkets fortlevnad. Eutrofiering är en utmaning för fiskodling: för att minska näringsbelastningen identifierar planen flera mål för att stödja både tekniska och praktiska lösningar. På plankartan identifieras potentiella områden för yrkesmässigt kustnära nätfiske och trålfiske på öppet hav. Havsplanen tar hänsyn till målen i den finska vattenbruksstrategin för att öka produktionen samt identifiera potentiella områden för fiskodling med en generaliserad strategisk kartmarkering. Odling av musslor och alger är en utmaning på grund av miljöförhållandena, men planen tar upp dem i mindre utsträckning.

4. Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem

Havsplanens syfte är att stödja uppnåendet av en god miljöstatus. Denna helhet tillsammans med biologisk mångfald och skydd av

ekosystem beaktas i planens visioner, mål och åtgärder. Planen syftar till att skapa en översikt över nätverket av värdefulla marina naturområden och ekologiska förbindelser, men föreslår inte nya skyddsområden. Planen främjar inte någon potentiell marin användning som kunde leda till konflikt med betydande naturvärden. Plankartan identifierar områden med betydande undervattensnaturvärden, där särskilt fokus måste läggas på att bevara undervattensmiljöernas egenskaper. Restaurering av marina och kustnära ekosystem kommer att granskas under de kommande planeringsomgångarna.

5. Blå cirkulär ekonomi

Blå cirkulär ekonomi betraktas i viss utsträckning som ett övergripande tema för många av de sektorer som omfattas av planen. Visionen främjar en framtid där resurseffektiva och cirkulära ekonomiska lösningar utgör grunden för en hållbar blå ekonomi. I viss utsträckning beaktar målen lösningar för att främja åtgärder för cirkulär ekonomi inom sektorerna. Havsplanen beaktar andra relevanta strategier och policyer som rör de maritima sektorerna, såsom Finlands strategi för Östersjöregionen, men är inte direkt kopplad till deras mål.

6. Främjande av nollförorening

Nollförorening beaktas i mindre utsträckning i havsplanen. Hänvisningarna till ämnet i visionerna och målen fokuserar mestadels på förebyggande av föroreningar i de olika marina sektorerna. Till exempel tar planen hänsyn till riskerna för olje- och kemikalieolyckor som kan inträffa i sjötrafiken. Havsplaneringsprocessen undersökte de framtida behoven av muddring av hamnar och farleder för handelsjöfart och de lämpligaste platserna för muddringsmassor när det gäller att skydda den marina miljön.

En rättvis grön omställning

Havsplanen utarbetades genom en gemensam planeringsprocess. Alla myndigheter och organisationer som berörs av planen deltog. Syftet var att skapa en gemensam förståelse för behoven och trenderna inom de maritima sektorerna och att utveckla en gemensam vision för det maritima området. Planeringsprocessen var öppen för alla som var intresserade av planering. Syftet var att säkerställa en balanserad representation av intressenter och planeringsområden. Deltagandet övervakades under hela planeringsprocessen. Planeringsansvaret hos kustlandskapsförbunden stödde främjandet av regionalt viktiga åtgärder. Planen tar hänsyn till regionala särdrag och styrkor, och syftar till att täcka alla regioner på ett balanserat sätt. Utöver de nationella evenemangen anordnades flera regionala evenemang. Sociokulturella, ekonomiska och miljömässiga effekter beaktades i konsekvensbedömningen av planen.

Identifierade utmaningar och hinder

Den Europeiska gröna given (EGD) lägger till nya mål som havsplanering måste anpassa sig till. Till exempel kräver det samhälleliga trycket på att vägleda den gröna energiomställningen till havs snabb och anpassningsbar planering. Havsplanering är ett nytt planeringsverktyg och de sätt på vilka det kan stödja EGD i praktiken håller fortfarande på att utvecklas. Även om Finland har omfattande erfarenhet och en samling värdefulla data om marina teman, identifierades bristen på information eller förståelse som stöd för hållbara planeringsbeslut som en av de svåraste och mest brådskande utmaningarna att övervinna. Ytterligare bedömning av de kumulativa effekterna av planeringslösningar behövs, men att uppnå detta är en utmaning på grund av komplexiteten i den marina miljön och de många nya havsanvändningarna. Att förstå det nationella och regionala miljösammanhanget är avgörande för att lösa dessa utmaningar.